

ข้อมูลทั่วไป

พ่อขุนบางกลางท่าวเจ้าวนคร ดินแดนอนุสรณ์กรุงเก่า
จำปาขาวสวยสดสะกดตา ประเพณีปวงข้าปกรงชัย

นครไทย เป็นเมืองที่มีมาช้านานแล้ว ก่อนประวัติศาสตร์กรุงสุโขทัย ตามตำนานว่าบรรพบุรุษไทยกลุ่มหนึ่ง ถูกขอมรุกรานจึงถอยร่นจากเมืองไชยปราการ(อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่) มาตั้งมั่นเพื่อสะสมไพร่พล ฝึกอาวุธที่เมืองบางยางคืออำเภอนครไทยในปัจจุบัน ผู้นำคือพ่อขุนบางกลางท่าว ได้ฝึกอาวุธซ่อนสมผู้คนแล้วร่วมกับพ่อขุนผาเมือง เจ้าเมืองลาด (อำเภอ หล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์) ยกกองทัพไปตีเมืองสุโขทัยจากขอมจนได้ชัยชนะ พ่อขุนบางกลางท่าว จึงได้ปราบดาภิเษกเป็นพระมหากษัตริย์ทรงพระนามว่า พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ครองเมืองสุโขทัยเป็นเอกราช ราว พ.ศ 1800 และปรากฏหลักฐานที่สำคัญคือที่วัดกลางศรีพุทธาราม ห่างจากที่ว่าการอำเภอ นครไทยไปทางทิศเหนือประมาณ 500 เมตร มีต้นจำปาขาวใหญ่อยู่ต้นหนึ่ง เชื่อกันว่าต้นจำปาขาวต้นนี้มีอายุนานมาพร้อมๆ กับสมัยพ่อขุนบางกลางท่าว เริ่มตั้งเมืองบางยางนั่นเอง เช่นนั้นต้นจำปาขาวต้นนี้ จึงมีอายุ 700 ปีเศษ และเมื่อเทียบกับต้นโพธิ์สามต้น ซึ่งพระยาสิทธิ ทรงปลูกไว้ที่ข้างวิหารพระเหลือในบริเวณวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ อันเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธชินราช ซึ่งมีอายุ 649 ปี (ถึงปี พ.ศ 2549) ซึ่งต้นจำปาขาวต้นนี้ จึงน่าจะ มีอายุมากกว่าต้นโพธิ์สามต้น เพราะลำต้นใหญ่มาก



หลักฐานที่แสดงว่าเมืองบางยางได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น “ นครไทย ” มีปรากฏอยู่ในพงศาวดารฉบับหลวงประเสริฐว่าศักราช 839 ปีระกา (พ.ศ.2020) แรกตั้งเมืองนครไทย พ.ศ.2020 เป็นระยะที่อยู่ในรัชสมัยของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ พระองค์ได้จัดการปกครองบริเวณหัวเมืองต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบแบบแผนที่แน่นอน

นับแต่ พ.ศ. 2020 เป็นต้นมา เมืองนครไทยก็มีฐานะเป็นเมือง ที่เจ้าเมืองหรือผู้ว่าราชการเมืองปกครองเรื่อยมาจนถึง พ.ศ.2432 ในรัชสมัยของพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ยกเป็นอำเภอ นครไทย และแต่งตั้งนายอำเภอเป็นผู้ปกครองคนแรกชื่อหลวงพิทักษ์กิจบรรเทศ (เป้า บุญรัตน์พันธ์) เดิมชื่ออำเภอเมืองนครไทย เพิ่งจะตัดคำว่าเมืองออกเมื่อ พ.ศ. 2497 นี้เอง เพื่อให้เหมาะสมกับการเรียกชื่อตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดินในปัจจุบัน





ข้อมูลด้านภูมิศาสตร์

อำเภอนครไทย เป็น 1 ใน 9 อำเภอของ จังหวัด พิษณุโลก ห่างจากตัวจังหวัด 98 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 2,200 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบหุบเขา เป็นที่ราบสูง ภูเขาล้อมรอบแบบค้ำงกระหะ มีพื้นที่บางส่วนบนภูเขาสูง ยังมีสภาพป่าอยู่มาก สภาพภูมิอากาศ จะหนาวมากในช่วงฤดูหนาว ในฤดูแล้งจะแห้งแล้งมาก เพราะต้นไม้ ถูกตัดถางป่า ทำไร่ ส่วนในฤดูฝนบางปีจะมีน้ำท่วมประชากรในอำเภอนครไทยมีอาชีพทำเกษตรกรรม ทำไร่ และเลี้ยงสัตว์ นับถือศาสนาพุทธ และมีชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ใน 4 หมู่บ้าน ประมาณ 6,000 คน

อาณาเขตติดต่อ

- ทิศเหนือ** ติดต่อกับ อำเภอนาแห้ว และอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย และอำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก
- ทิศใต้** ติดต่อกับ อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
- ทิศตะวันออก** ติดต่อกับ อำเภอหล่มสัก อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์
- ทิศตะวันตก** ติดต่อกับ อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

การปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาคเป็น 11 ตำบล 145 หมู่บ้าน มีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ครบ 11 ตำบล แยกเป็นเทศบาล 2 ตำบลคือ ตำบลนครไทยและตำบลบ้านแยง และอีก 9 ตำบลเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล

1. ตำบลนครไทย (Nakhon Thai)	13	หมู่บ้าน
2. ตำบลหนองกะท้าว (Nong Kathao)	27	หมู่บ้าน
3. ตำบลบ้านแยง (Ban Yaeng)	13	หมู่บ้าน
4. ตำบลเนินเพิ่ม (Noen Phoem)	19	หมู่บ้าน
5. ตำบลนาบัว (Na Bua)	15	หมู่บ้าน
6. ตำบลนครชุม (Nakhon Chum)	8	หมู่บ้าน
7. ตำบลน้ำกุ่ม (Nam Kum)	7	หมู่บ้าน
8. ตำบลยางโกกลน (Yang Klun)	10	หมู่บ้าน
9. ตำบลบ่อโพธิ์ (Bo Pho)	13	หมู่บ้าน
10. ตำบลบ้านพร้าว (Ban Phrao)	10	หมู่บ้าน
11. ตำบลห้วยเฮี้ย (Huai Hia)	10	หมู่บ้าน

สถานที่ท่องเที่ยว

อำเภอนครไทย มีสถานที่ท่องเที่ยวดังนี้

1. อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ตำบลเนินเพิ่ม
2. อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง ตำบลบ้านแยง
3. น้ำตกแก่งโสภา ตำบลบ้านแยง
4. อนุสาวรีย์พ่อขุนบางกลางท่าว ,ต้นจำปาขาว 700 ปี
5. น้ำตกธารไพฑูรย์ (แก่งหัวแตก) ตำบลเนินเพิ่ม
6. น้ำตกผาลาด บ้านน้ำไซ ตำบลเนินเพิ่ม
7. น้ำตกแก่งตีนตก บ้านนาคล้าย ตำบลนาบัว
8. เขาช้างล้วง ตำบลนครไทย
9. ผาชี้ด เขาภูชี้ด ตำบลนาบัว
10. ป่อเกลือศักดิ์สิทธิ์ ตำบลป่อโพธิ์

